

Sygn. akt: IC 3/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Halina Plasota

Protokolant: sekretarz sądowy Aneta Wesolkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 grudnia 2013 roku w Warszawie,

sprawy z powództwa E. L. i M. H.

przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie (...)

o zapłatę

I. Zasądza od Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz E. L. i M. H. po 1.531.035,00 złotych (jeden milion pięćset trzydzieści jeden tysięcy trzydzieści pięć złotych) dla każdej z nich;

II. Zasądza od Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz E. L. i M. H. solidarnie kwotę 8.785,34 złote (osiem tysięcy siedemset osiemdziesiąt pięć złotych i trzydzieści cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 5.744,32 złotych (pięć tysięcy siedemset czterdzieści cztery złote trzydzieści dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego - po częściowym wzajemnym ich zniesieniu;

III. Umarza postępowanie w zakresie kwoty 798.930,00 złotych (siedemset dziewięćdziesiąt osiem tysięcy dziewięćset trzydzieści złotych);

IV. Nieuiszczoną w części opłatę sądową przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt: IC 3/12

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 8 listopada 2011 roku (wpływ 30 grudnia 2011 roku) powódka E. L. oraz M. H. wniosły o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa-Ministra Infrastruktury ich rzecz kwoty po 1 930 500 zł (jeden milion dziewięćset trzydzieści tysięcy i pięćset złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 1 sierpnia 2011 roku w związku z wydaniem decyzji Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast z dnia 20 kwietnia 1999 roku stwierdzającej, iż decyzja Ministerstwa Gospodarki Komunalnej z dnia 30 października 1958 roku została wydana z naruszeniem prawa.

Powódki wskazały, że po ponownym rozpoznaniu sprawy Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast decyzją z dnia 6 sierpnia 1999 roku uchylił własną decyzję i stwierdził nieważność decyzji Ministerstwa Gospodarki Komunalnej z dnia 30 października 1958 roku; decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 4 kwietnia 2011 roku stwierdzającego nieważność orzeczenia Prezydium Rady Narodowej m. W. z dnia 21 maja 1956 roku odmawiającego własności czasowej go gruntu nieruchomości położonej przy ul. (...) (aktualnie (...)) ozn. nr (...); decyzji Prezydenta m. W. z dnia 1 sierpnia 2011 roku, w której po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27 września 1948 roku złożonego przez A. S. o przyznanie własności czasowej do gruntu położonego w W. przy ul. (...) hip. nr. (...) odmówiono M. H. i E. H.

ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do gruntu położonego w W. przy ul. (...) opisanego jako działka nr. (...) z obrębu (...) uregulowanego w księdze wieczystej (...) pochodzącego z dawnej nieruchomości hip. nr. (...).

Poniesiona szkoda polegała na utracie przez: powódkę E. L. przypadającego jej w 1/2 udziału w prawie własności nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) o nr hip. (...) po zmarłym A. S. oraz przez powódkę M. H. przypadającego jej w 1/2 udziału w prawie własności nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) o nr hip. (...) po zmarłej B. S. (1).

Jednocześnie powódki wniosły o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości po 7 200 złotych (pозew k. 2-6).

Pozwany Skarb Państwa w odpowiedzi na pozew z dnia 24 kwietnia 2012 roku (wpływ 25 kwietnia 2012 roku) wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany zakwestionował powództwo co do zasady i wysokości. Wskazał, że powództwo winno zostać oddalone, ponieważ strona powodowa opisując stan prawny i faktyczny jednocześnie nie wskazała z jakiego zdarzenia wywodzi szkodę, co stanowi tę szkodę oraz nie wykazała, że zachodzi związek przyczynowy pomiędzy działaniem pozwanego, a szkodą. Ponadto strona powodowa jako podstawę prawną wskazała art. 160 k.p.a., co sugeruje odpowiedzialność za decyzję administracyjną jednakże powołuje się na kilka decyzji wydanych na gruncie stanu faktycznego sprawy i nie wskazuje żadnej z nich jako źródła szkody. Podkreślił, że jedynie po wniosku dowodowym można domyślać się, że powódki żądają odszkodowania za grunt. Pozwany wskazał, że żądanie odszkodowania nie zostało poparte wskazaniem i udowodnieniem poniesienia szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy szkodą a decyzją administracyjną, której wadliwość stwierdzono. Odnosząc się co do kwestii wysokości szkody pozwany podniósł, że powódki nie przedstawiły dowodów pozwalających na określenie wysokości szkody, a ich wyliczenia są dowolne. Ponadto zakwestionował sposób wyliczenia przez powódki gruntu na 594 m⁽⁽²⁾⁾ oraz wskazał, iż nie wyjaśniono dlaczego w treści decyzji administracyjnych załączonych do pozwu podane są różne nazwy ulicy, przy której położona jest przedmiotowa nieruchomość (ul. (...), ul. (...)). W związku z powyższymi zarzutami pozwany wniósł o oddalenie wniosku o powołanie biegłego rzeczoznawcy majątkowego. Odnosząc się do żądania zasądzenia odsetek pozwany wyjaśnił, że z uwagi na odszkodowawczy charakter roszczenia i ewentualną konieczność ustalenia wysokości odszkodowania według cen z daty orzekania, odsetki od ewentualnej kwoty winny być orzeczone dopiero od daty wydania wyroku (odpowiedź pozwanego na pozew k. 63-67).

W piśmie procesowym z dnia 21 września 2012 roku (wpływ 21 września 2012 roku) strona powodowa wyjaśniła, że zdarzenie z którego wywodzi szkodę to uznana w postępowaniu kasacyjnym za wadliwą decyzja administracyjna - Prezydium Rady Narodowej w (...) W. z dnia 21 maja 1956 roku odmawiająca dawnemu właścicielowi prawa własności czasowej do przedmiotowego gruntu. Szkoda poniesiona przez powódki to uszczerbek majątkowy mający postać niedotrzymania dekretowego tytułu do gruntu nieruchomości hipotecznej o nr hip. (...). Jako związek przyczynowy E. L. oraz M. H. wskazały, że gdyby w 1956 roku poprzednik prawny powódek otrzymał własność czasową do gruntu to Skarb Państwa nie nabyłby możliwości dysponowania gruntem na rzecz osoby trzeciej i powódki w dzisiejszym dysponowałyby tytułem do tego gruntu o wartości odpowiadającej aktualnej jego wartości. Szkoda nie nastąpiłaby wtedy gdyby zapadła decyzja zgodna z prawem. Na potwierdzenie ustalenia, że decyzją z dnia 21 maja 1956 roku prawo własności czasowej zostałyby na rzecz poprzednika prawnego powódek ustanowione E. L. oraz M. H. powołały się na zaświadczenie z księgi wieczystej hip. „ (...)”, postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, przepisy Kodeksu Napoleona (art. 2230) oraz na obowiązujące od 1 stycznia 1947 roku przepisy prawa rzeczowego (art. 296 § 1), a także na zaświadczenie z dnia 21 listopada 1991 roku. Dodatkowo powódki powołały się na wniosek złożony przez A. S. w dniu 27 września 1948 roku (w trybie art. 7 dekretu) oraz wskazały, że korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela dałoby się pogodzić z przeznaczeniem tego gruntu według planu zabudowania co wynika z uzasadnienia Decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 4 kwietnia 2011 roku (str. 4). Ponadto powódki wniosły o zwrócenie się do Archiwum m. W. (...)-(...) W. ul. (...) o nadesłanie planu zabudowania miasta stołecznego W. dla nieruchomości położonej przy ul. (...) na dzień 21 maja 1956 roku wraz z szczegółowym opisem znajdujących się na nim oznaczeń. Odnosząc się do zarzutu ustalenia powierzchni działki powódki wskazały, że iż podając jej wielkość (tj.

w zaokrągleniu 594 m^{((2))}) powołały się na zaświadczenie z księgi wieczystej nr (...) załączone do pozwu. Ponadto dołączyły kopię mapy dotyczącej tej nieruchomości znajdującej się w aktach nieruchomości (...) sporządzonej 22 września 1995 roku oraz kopię wniosku z 16 lutego 1990 roku o założenie księgi wieczystej dla nieruchomości (...), z którego wynika, że do nowo założonej księgi wieczystej (...) ma być przekazana działka o powierzchni 594 m^{((2))}, kopię zaświadczenia z Sądu Rejonowego dla W. o zamknięciu księgi wieczystej nr hip. (...) w związku z całkowitym przeniesieniem nieruchomości do księgi wieczystej Kw (...) z dnia 12 lutego 2010 roku.

Odnosząc się co do kwestii różnych adresów powódki podniosły, że to nie adres nieruchomości identyfikuje ją w obrocie prawnym lecz jej oznaczenie hipoteczne oraz że merytoryczna część ostatniej decyzji tj. Decyzji Prezydenta m. W. z dnia 1 sierpnia 2011 roku pozwala na stwierdzenie, iż nastąpiła zmiana adresu nieruchomości, która wcześniej i aktualnie położona jest pomiędzy ulicami (...), a (...). Co do kwestionowania wysokości szkody powódki podtrzymały wniosek z pkt 6 pozwu oraz zmodyfikowały go wnosząc o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw wyceny nieruchomości w celu ustalenia aktualnej wartości prawa wieczystego użytkowania, przyznanego przepisami dekretowymi czyli za symboliczną opłatą, działki gruntu o powierzchni 594 m^{((2))} położonej w W. (aktualnie) przy ul. (...) o nr KW (...). Roszczenie ujęte w pkt. 6 pozwu dotyczące odsetek powódki podtrzymały w niezmienionej treści oraz cofnęły wniosek dowodowy ujęty w pkt. 7 pozwu (pismo procesowe k. 74-76).

Na rozprawie w dniu 3 października 2012 roku strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie (protokół z rozprawy k. 101-102).

W piśmie z dnia 21 października 2012 roku (wpływ 22 października 2012 roku) powódki wskazały, że odszkodowanie którego się domagają w niniejszym pozwie jest odszkodowaniem jedynie za grunt oraz sprecyzowały swój wniosek dowodowy zawarty w pkt pisma procesowego z dnia 21 września 2012 roku wnosząc o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw szacowania nieruchomości, który określi dokładną, aktualną na datę opinii wartość gruntu (o powierzchni 594 m²) jaki z nieruchomości objętej dawną księgą wieczystą nr hip. (...) przeniesiony został do księgi wieczystej (...) według jego stanu na dzień 30 października 1958 roku i stanie prawnym wyznaczonym prawidłowym zastosowaniem przepisów dekretowych to jest mających postać użytkowania wieczystego ustanowionego za symboliczną opłatą, kwalifikującego się do nieodpłatnego przekształcenia we własność na wniosek użytkownika wieczystego (pismo-wniosek dowodowy k.104-105).

W piśmie procesowym z dnia 24 października 2012 roku (wpływ 31 października 2012 roku) pozwany odniósł się do powyższego pisma powódek i podniósł, że wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw szacowania wartości nieruchomości jest przedwczesny, ponieważ w pierwszej kolejności powód winien udowodnić, że dla przedmiotowej nieruchomości w dacie wydania wadliwej decyzji obowiązujące były zapisy Ogólnego Planu Zabudowania (...) W. z 1931 roku i że poprzednik prawny mógł pogodzić korzystanie z nieruchomości z jej przeznaczeniem wynikającym z ww. planu. Zdaniem pozwanego dokonanie ustaleń w przedmiocie spełnienia wszystkich przesłanek wynikających z art. 7 ust 1 i 2 dekretu (...) pozwoli rozważyć kwestię wniosku dowodowego (pismo procesowe k. 109-110).

W piśmie z dnia 12 listopada 2012 roku (wpływ 12 listopada 2012 roku) powódki wniosły o wydanie Ogólnego Planu Zabudowania (...) W. zatwierdzonego przez Ministerstwo Robót Publicznych w dniu 11 sierpnia 1931 roku wraz ze szczegółowym opisem znajdujących się na nim oznaczeń (pismo- wniosek dowodowy k. 115-116).

Pismem procesowym z dnia 13 listopada 2012 roku (data wpływu 13 listopada 2012 roku) pozwany wniósł aby Sąd zwrócił się do Archiwum o nadesłanie kopii miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego W. dla nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) z lat 1947-1950 wraz legendą (pismo procesowe k. 119).

W piśmie procesowym z dnia 15 stycznia 2013 roku strona powodowa odnosząc się do dwóch planów zabudowania wskazała, że ww. plany pozwalają na stwierdzenie, że korzystanie z przedmiotowej nieruchomości przez osobę fizyczną da się pogodzić z przeznaczeniem gruntu według planu zabudowania. Ponadto powódki wniosły o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego geodety w celu naniesienia na każdy z dołączonych do akt planów zabudowania położenia

nieruchomości (...), (...) opisaną w księdze wieczystej (...) i przypisanie tego miejsca położenia odpowiednim oznaczeniom w legendach dołączonych do tych planów (pismo procesowe k. 139-140).

W piśmie procesowym z dnia 21 stycznia 2013 roku (wpływ 25 stycznia 2013 roku) pozwany podniósł, że powódki nie wykazały szkody powstałej w ich majątku wobec czego dochodzenie odszkodowania jest nieuzasadnione, a ponadto wskazał na niekonsekwencję strony powodowej co do określenia źródła szkody. Dodatkowo pozwany wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego geodety celem naniesienia na plan (nadesłany przez Archiwum Państwowe w W. dotyczący zagospodarowania przestrzennego W. dla nieruchomości położonej przy ul. (...) z lat 1947-1950 – będący najbliższym w dacie wydania wadliwej decyzji Prezydium) nieruchomości położonej przy ul. (...) hip. nr (...) i ustalenia przeznaczenia tej nieruchomości według planu. Zdaniem pozwanego dopiero po wydaniu ww. opinii możliwe będzie ustalenie czy poprzednik prawny powoda mógł pogodzić korzystanie z gruntu z jego przeznaczeniem wynikającym z obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego (pismo procesowe k. 151-152).

W piśmie procesowym z dnia 6 lutego 2013 roku (wpływ 7 lutego 2013 roku) powódki podniosły, że pozwany ww. piśmie kwestionuje wykazanie szkody wobec takiej konstrukcji decyzji kasacyjnej, która pozwala na odzyskanie przedmiotu dawnej własności w naturze, a ponadto podnosi zarzut przedawnienia na wypadek gdyby źródłem szkody nie była decyzja kasacyjna SKO z dnia 4 kwietnia 2011 roku, a decyzja kasacyjna Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa z 6 sierpnia 1999 roku (pismo procesowe k. 154-157).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Część nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) (obecnie ul. (...)) oznaczona dawnym numerem hipotecznym (...) przeniesiona do księgi wieczystej KW Nr (...) i obecnie stanowiąca część działki nr ew. (...) z obrębu (...) była objęta działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W. (Dz.U. Nr 50 , poz. 279).

Z dniem 21 listopada 1945 roku tj. z dniem wejścia w życie dekretu nieruchomości (...), w tym grunt przedmiotowej nieruchomości przeszły na własność gminy (...) W., a od roku 1950 na własność Skarbu Państwa (okoliczność bezsporna).

Dawnym właścicielem nieruchomości był A. S. na mocy aktu z dnia 9 lutego 1933 roku (dowód: zaświadczenie k. 98, postanowienie k. 45, zaświadczenie k. 27).

A. S. złożył w dniu 27 września 1948 roku wniosek o przyznanie prawa własności czasowej (obecnie użytkownika wieczystego) do przedmiotowej nieruchomości w trybie art. 7 ust. 1 dekretu (pismo-wniosek k. 96).

Pismem z dnia 23 kwietnia 1956 roku Oddział Planu Miasta (...) poinformował, że wg opracowywanego planu zagospodarowania przestrzennego teren posesji przy ul. (...) przeznaczony jest pod użyteczność publiczną (decyzja k. 28).

Orzeczeniem administracyjnym Prezydium Rady Narodowej m. W. Nr (...) z dnia 21 maja 1956 roku odmówiono właścicielowi ustanowienia użytkownika wieczystego do gruntu nieruchomości położonej przy ul. (...) oznaczonej nr (...). W uzasadnieniu orzeczenia jako powód odmowy wskazano przejście wszystkich budynków i fragmentów budynków na własność Skarbu Państwa. Podano, że zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego teren ww. nieruchomości zostanie przeznaczony pod użyteczność publiczną (orzeczenie k. 88 i k. 89).

Orzeczenie administracyjne z dnia 21 maja 1956 roku utrzymane zostało w mocy decyzją Ministerstwa Gospodarki Komunalnej Nr (...) z dnia 30 października 1958 roku (decyzja k. 100).

A. S. zmarł 19 sierpnia 1986 roku (bezsporne, postanowienie k. 45).

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla m. W. w W. wydanego w sprawie o sygn. akt III Ns 31/990 spadek po zmarłym A. S. nabyli z mocy ustawy po 1/2 brat spadkodawcy M. S. i siostrzenica E. C. z d. L. (postanowienie k. 45).

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla m. W. w W. wydanego w sprawie o sygn. akt III Ns 552/91 spadek po zmarłym M. S. nabyły z mocy ustawy po 1/2 żona B. S. (2) i córka M. H. z d. S. (postanowienie k. 43).

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego (...) w W. z dnia 15 grudnia 1994 roku w sprawie o sygn. akt II Ns 834/94 spadek po zmarłej B. S. (2) z mocy ustawy M. H. z d. S. w całości (postanowienie k. 44).

W dniu 21 lutego 1992 roku do Ministerstwa Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa (którego kompetencje w tym zakresie z dniem 1 stycznia 1997 roku przejął Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast) wpłynął wniosek B. S. (2) następczyni A. S. w sprawie stwierdzenia nieważności ww. decyzji jako wydanych z rażącym naruszeniem prawa (decyzja k. 30-33).

W dniu 20 stycznia 1999 roku do Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast wpłynął wniosek E. L. następczyni prawnej A. S. i M. H. następczyni prawnej A. S. oraz B. S. (2) w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Ministerstwa Gospodarki Komunalnej Nr (...) z dnia 30 października 1958 roku utrzymującej w mocy orzeczenie Prezydium Rady Narodowej w (...) W. z dnia 21 maja 1956 roku jako wydanej z rażącym naruszeniem prawa (decyzja k. 30-33).

Decyzją z dnia 23 kwietnia 1999 roku nr (...) Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast stwierdził, że decyzja z dnia 30 października 1958 roku została wydana z rażącym naruszeniem prawa w wyniku którego to naruszenia powstały skutki niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia wymagań praworządności. Tym samym zaszyły przesłanki wynikające z art. 156 § 1 pkt 2 kpa do stwierdzenia nieważności wymienionej decyzji. Ponadto wskazano, że obecnie przedmiotowa nieruchomość wchodzi w całość działki ewidencyjnej nr (...) z obrębu (...), której użytkownikiem wieczystym była (...) spółka z o. o. z siedzibą w W., natomiast w dniu 5.04.1991 r. pomiędzy była (...) spółka z o. o. z siedzibą w W. a spółką pod firmą (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. została zawarta umowa sprzedaży prawa użytkowania wieczystego do ww. nieruchomości stanowiącej parcelę budowlaną nie zabudowaną opisaną w Kw nr (...) - to wstąpiły nieodwracalne skutki prawne w rozumieniu 156 § 2 k.p.a. Ponadto wskazano, że strona może zwrócić się w trybie 127 § 3 k.p.a. do Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy (decyzja k. 28-29).

Po ponownym rozpatrzeniu sprawy decyzją z dnia 6 sierpnia 1999 roku nr (...) Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i (...) Miast uchylił w całości własną decyzję nr (...) z dnia 23 kwietnia 1999 roku i jednocześnie stwierdził nieważność decyzji Ministerstwa Gospodarki Komunalnej z dnia 30 października 1958 roku (decyzja k. 30-33).

W dniu 4 kwietnia 2011 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze decyzją nr (...) stwierdziło nieważność orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w (...) W. ST/TN-15/P/22/56 z dnia 21 maja 1956 roku odmawiającego przyznania prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości położonej przy ul. (...) ozn. nr hip. (...) (decyzja k. 34-36v).

W wyniku rozpoznania wniosku złożonego przez dawnego właściciela A. S. o przyznanie prawa własności czasowej (obecnie użytkowania wieczystego) do gruntu nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) nr. (...) Prezydent m. W. decyzją z dnia 1 sierpnia 2011 roku odmówił M. H. i E. L. ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do ww. gruntu położonego (obecnie) przy ul. (...) opisanego w ewidencji jako działka nr (...) z obrębu (...) uregulowanego w księdze wieczystej nr (...), pochodzącego z dawnej nieruchomości hip. nr (...) (decyzja k. 37-42).

W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż grunt do którego odmawia się ustanowienia użytkowania wieczystego aktualnie stanowi grunt oznaczony w ewidencji jako działka nr (...) - część z obrębu (...) oraz że dla przedmiotowego gruntu nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze stadium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m. W. (wprowadzonym w życie uchwałą Rady (...) W. nr (...) z dnia 10 października 2006 roku) grunt powyższy został zaliczony do terenów wielofunkcyjnych C. Ponadto grunt znajduje się w trefie B ochrony konserwatorskiej - tj. ochrony istotnych parametrów historycznego układu urbanistycznego. Ponadto wskazano, że mając na uwadze powyższe ustalenia studium należy stwierdzić, iż przesłanki przewidziane art. 7 ust. 2 ww. dekretu o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W. w odniesieniu do przedmiotowej

nieruchomości zostały spełnione. Korzystanie z gruntu przez spadkobierców dawnych właścicieli dałoby się pogodzić z jego przeznaczeniem w studium. Jednakże wskazano, że mimo wystąpienia przesłanki zgodności korzystania z gruntu z studium, nie można ustanowić prawa użytkowania wieczystego na rzecz spadkobierców dawnych właścicieli z uwagi na trwałe rozdysonowanie gruntem na rzecz podmiotów trzecich. Grunt powyższy został oddany w użytkowanie wieczyste na mocy decyzji Kierownika Wydziału (...) Urzędu Dzielnicowego (...) z dnia 16 marca 1990 roku nr (...) na rzecz (...) sp. z o.o. Centrali Handlowej (...). Umowa o oddanie gruntu wieczystego została zawarta dnia 11 kwietnia 1990 roku (akt notarialny Repertorium (...) sporządzony przed B. B. – notariuszem w W.). Aktualnym użytkownikiem wieczystym gruntu jest (...) z/s w M. (vide: wydruk księgi (...) z Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych). Podano, że Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. decyzją z dnia 2 grudnia 2003 roku (...) stwierdziło wydanie decyzji Kierownika Wydziału (...) Urzędu Dzielnicowego (...) z 1990 roku nr (...) orzekającej o oddaniu w użytkowanie wieczyste nieruchomości położonej w W. przy ulicy (...) na rzecz (...) sp. z o.o. Centrali Handlowej (...) z naruszeniem prawa bez stwierdzenia nieważności z powodu wywołania przez tą decyzję nieodwracalnych skutków prawnych. Podkreślono, że grunt dawnej nieruchomości został trwałe rozdysonowany rzecz osób trzecich. Tym samym rozdysonowanie to, przez ustanowienie prawa użytkowania wieczystego uniemożliwia ustanowienie prawa wieczystego na rzecz spadkobierców dawnych właścicieli. Organ administracji nie jest właściwy do zmiany powstałego stosunku cywilno-prawnego jakim jest prawo użytkowania wieczystego i wpis jawny w ww. księdze wieczystej prowadzonej dla przedmiotowych działek. Wobec powyższego wskazano, że ustanowienie prawa użytkowania wieczystego na rzecz podmiotów trzecich na gruncie komunalnym stanowi negatywną przesłankę do pozytywnego rozpatrzenia wniosku dawnego właściciela o przyznanie prawa własności czasowej (obecnie prawa użytkowania wieczystego (decyzja k. 37-4).

W dniu 20 października 2011 roku powódki E. L. i M. H. wystąpiły (na podstawie dekretu z dnia 26 października 1945 roku) do Prezydenta m. W. o wydanie gruntu zamiennego. Pismem z dnia 31 października 2011 roku powódki zostały poinformowane, że m. W. nie oferuje powódkom gruntu o jakim mowa w art. 7 ust. 4 ww. dekretu (pismo k. 47).

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego W. z 1949 roku północna część nieruchomości hip. nr (...) o powierzchni 0,0230 ha znajdowała się w strefie przeznaczonej wyłącznie na drogi wraz z urządzeniami pomocniczymi, natomiast południowa część nieruchomości o powierzchni 0,0364 ha w strefie przeznaczonej pod budynki na cele biurowe, handlowe i mieszkalne. Plan dot. przeznaczenia gruntu na drogi odnośnie części nieruchomości o której mowa w sprawie nie został do dnia dzisiejszego zrealizowany (okoliczność bezsporna, wynikająca min. Z opinii biegłych oraz aktu o ustanowieniu użytkowania wieczystego na rzecz osoby trzeciej).

Zgodnie z ogólnym planem zabudowania (...) W. z 1931 roku nieruchomość hip. nr (...) położona przy ul. (...) znajdowała się w V strefie zabudowy, dopuszczającej zabudowę 70% działki, maksymalnie do 5 kondygnacji (opinia biegłego geodety k. 167-168).

Wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego części działki nr (...) o powierzchni 594 m², wg stanu na dzień 30 października 1958 roku oraz cen aktualnych szacuje się na kwotę 3 062 070 zł (trzy miliony sześćdziesiąt dwa tysiące siedemdziesiąt złotych).

Wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego części działki nr (...) o powierzchni 364 m², według stanu na dzień 30 października 1958 roku oraz cen aktualnych, szacuje się na kwotę 1 876 420 zł (jeden milion osiemset siedemdziesiąt sześć tysięcy czterysta dwadzieścia złotych) - (opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego k. 202-219).

Na rozprawie w dniu 16 grudnia 2013 roku powódki ograniczyły powództwo do kwoty 3 062 070 zł tj. po 1 531 035 zł na rzecz każdej z nich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku. W pozostałym zakresie cofnęły pozew ze zrzeczeniem się roszczenia (protokół z rozprawy k. 270-271 oraz płyta CD k. 272).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy, a także na podstawie opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego oraz biegłego geodety.

Dowody z dokumentów - w przeważającej mierze decyzje administracyjne oraz orzeczenia Sądów /postanowienia/, korzystając z materialnej mocy dowodowej wynikającej z treści art. 244 k.p.c., stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone.

Za w pełni miarodajny dowód w sprawie Sąd uznał opinię biegłego geodety A. M., który przeprowadził jasny i prosty wywód, prowadzący go do jednoznacznej konkluzji, że zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego W. z 1949 roku północna część nieruchomości hip. nr (...) o powierzchni 0,0230 ha znajdowała się w strefie przeznaczonej na drogi wraz z urządzeniami pomocniczymi, natomiast południowa część nieruchomości o powierzchni 0,0364 ha w strefie przeznaczonej pod budynki na cele biurowe, handlowe i mieszkalne. Ponadto biegły wskazał, że zgodnie z ogólnym planem zabudowania m. W. z 1931 roku nieruchomość hip. nr (...) położona przy ul. (...) znajdowała się w V strefie zabudowy, dopuszczającej zabudowę 70 % działki, maksymalnie do 5 kondygnacji. Do przedstawionej opinii strony nie zgłaszały żadnych zastrzeżeń ani też jej nie kwestionowały (k. 186-188).

Jako podstawę do dokonywania ustaleń faktycznych w sprawie w zakresie określenia aktualnej ceny wartości prawa użytkowania wieczystego przedmiotowego gruntu według stanu na dzień 10 października 1958 roku Sąd uznał opinię biegłego rzeczoznawcy majątkowego J. S., oceniając ją jako rzetelną, prawidłową i kompleksową.

Biegły w sporządzonej opinii określił wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego części działki nr (...) o powierzchni 594 m² oraz części działki nr (...) o powierzchni 364 m² wg stanu na dzień 30 października 1958 roku oraz cen aktualnych. Wskazał, że wynosi ona kolejno dla działki o powierzchni 594 m² - 3 062 070 zł oraz dla działki powierzchni 364 m² - 1 876 420 zł. Biegły podkreślił, iż wycenę dokonał biorąc pod uwagę stan nieruchomości na dzień 30 października 1958 r. Ten stan należy rozumieć jako stan prawny, stan techniczno-użytkowy, stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej, a także stan otoczenia nieruchomości, wielkość, charakter i stopień zurbanizowania. Nie obejmuje on przeznaczenia nieruchomości w planie zagospodarowania (powołał się przy tym na przepisy oraz orzecznictwo w tym wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie I ACa 481/08).

Ponadto biegły w swojej opinii wyjaśnił, że oszacowana wartość rynkowa przedmiotowej nieruchomości jest zgodna z informacjami uzyskanymi w badaniach własnych rynku lokalnego. Wartość 1 m² gruntu niezabudowanego oszacowano na poziomie 5 155 zł/m², a więc powyżej ceny średniej 4 755 zł/ m², działek nie zabudowanych na rynku lokalnym Ś. oraz poniżej ceny średniej działek inwestycyjnych wynoszącej 9 028 zł/ m². Biegły wyjaśnił także, że na powyższy wynik wpływ miała dobra lokalizacja nieruchomości, bardzo dobry dojazd, korzystny kształt działki, dobry dostęp do mediów oraz duże ograniczenia inwestycyjne w stanie z dnia 30 października 1958 roku. Oceniając przedmiotową opinię (metody wyliczenia wartości nieruchomości oraz wnioski w niej zawarte) jako pełnowartościowy materiał dowodowy Sąd miał uwadze również okoliczność, iż została ona sporządzona przez osobę o niekwestionowanym poziomie wymaganej wiedzy specjalistycznej i doświadczeniu zawodowemu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie

Wobec stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej z dnia 21 maja 1956 roku odmawiającej poprzednikowi prawnemu powódek - byłemu właścicielowi nieruchomości położonej w W. przy ulicy (...) (dawniej ul. (...)) prawa własności czasowej do gruntu na podstawie art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a., powódkom przysługuje roszczenie odszkodowawcze w oparciu o przepis art. 160 § 1 i 2 k.p.a. Zgodnie bowiem z art. 5 ustawy z dnia 2004 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych ustaw /Dz. U. Nr 162, poz. 1692/, wprowadzającej nowe regulacje dotyczące odpowiedzialności za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem władzy publicznej, zmiany nią wprowadzone nie mają zastosowania do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed wejściem w życie ustawy. Jak wypowiedział się zaś Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 31 marca 2011 roku /III CZP 112/10, nie publ., LEX numer 751460/ do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed

dniem 1 września 2004 roku, której nieważność lub wydanie z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a. stwierdzono zarówno przed, jak i po tym dniu, ma zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a.

Jak już zostało zacytowane w myśl art. 160 § 2 k.p.a. do odszkodowania stosuje się przepisy kodeksu cywilnego. W związku z powyższym rzeczą powódek było wykazanie bezpośredniego, normalnego związku przyczynowego pomiędzy powstałą szkodą a wydaną decyzją administracyjną, dotkniętą wadą (art. 361 § 1 k.c.). Jak wynika bowiem z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, stwierdzenie, że decyzja administracyjna została wydana z rażącym naruszeniem prawa przesądza o bezprawności i winie funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonej mu czynności /min. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 maja 1985 roku, II CR 121/85, OSNC 1986, nr 4, poz. 53/.

Co do zgłoszonego roszczenia podstawowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy skoro skutki prawne odmowy przyznania prawa własności czasowej są nieodwołalne z uwagi na odmowę ustanowienia użytkowania wieczystego, co zresztą nie było kwestionowane, to pomiędzy wymienionym orzeczeniem administracyjnym a szkodą istnieje normalny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. Szkodą rzeczywistą /damnum emergens/, której naprawienia domagają się powódki, jest bowiem uszczerbek majątkowy, jaki powstał na skutek niezaspokojenia uprawnienia do przyznania prawa własności czasowej części dawnej nieruchomości dekretowej i w efekcie doprowadził do ostatecznego pozbawienia prawa własności nieruchomości gruntowej w tym zakresie.

Do konkluzji o istnieniu bezpośredniego związku przyczynowego prowadzi dokonana - zgodnie z zaleceniami Sądu Najwyższego - ocena, czy szkoda nastąpiłaby także wtedy, gdyby zapadła decyzja zgodna z prawem /tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06 lutego 2004 roku, II CK 433/02, LEX nr 163987/. Należy bowiem przyjąć, że alternatywnym zachowaniem się właściwego organu w odpowiedzi na wniosek złożony na podstawie art. 7 dekretu byłaby decyzja przyznająca prawo własności czasowej gruntu (uzasadnienie decyzji nieważnościowych). Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945 roku był źródłem obowiązku gminy, a następnie Państwa i odpowiadającego mu uprawnienia byłego właściciela do domagania się ustanowienia prawa w drodze administracyjnej decyzji /tak min. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 lutego 1995 roku, III ARN 83/94, OSNAPUS z 1995 roku, Nr 12, poz. 142 i Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale z dnia 14 października 1996 roku, OPK 19/96, ONSA z 1997 roku, Nr 2, poz. 56/.

Zgodnie z najnowszą linią orzecniczą Sądu Najwyższego /tak min. w wyroku z dnia 16 grudnia 2009 roku, I CSK 175/09, OSNC z 2010 roku, Nr 7 – 8, poz. 115/ w zakres stanu faktycznego podlegającego ustaleniu w sprawie o odszkodowanie wchodzi także - jako jego element - sytuacja prawna wywołana decyzją administracyjną. W takim wypadku Sąd nie może pominąć stanu prawnego stworzonego przez tę decyzję ani stanąć na stanowisku, że do stanu faktycznego będącego podstawą decyzji administracyjnej należało ustosunkować się inaczej niż uczynił to organ administracyjny, byłoby to bowiem równoznaczne z niedopuszczalnym kwestionowaniem przez Sąd powszechny merytorycznej zasadności decyzji administracyjnej. Zachodzi zatem konieczność przyjęcia stanu prawnego wywołanego decyzją administracyjną i włączenia go do podstawy orzeczenia w sprawie cywilnej. W tym znaczeniu Sąd orzekający o roszczeniu odszkodowawczym przewidzianym w art. 160 § 1 k.p.a. jest związany decyzją nadzorczą, stwierdzającą nieważność decyzji lub jej wydanie z naruszeniem prawa.

Nawet gdyby zaś przyjąć - jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wcześniejszego wyroku z dnia 2 marca 2006 roku /I CSK 90/05, OSNC z 2006 roku, Nr 11, poz. 193/ - że Sąd władny jest wyprowadzać własne wnioski co do prawidłowości decyzji odmawiającej przyznania własności czasowej, to rzeczą strony pozwanej jest wykazanie, czy ewentualnie z innych przyczyn niż uznane za bezprawne Prezydium Rady Narodowej w (...) W. mogło wydać w dniu 21 maja 1956 roku decyzję odmowną. Taki dowód nie został zaś w niniejszej sprawie przeprowadzony.

Podzielić należy bowiem w pełni pogląd prezentowany przez Naczelny Sąd Administracyjny w uzasadnieniach wyroków z dnia 11 grudnia 1998 roku /IV S.A. 434/97, LEX nr 458/ i z 19 listopada 2001 roku /I S.A. 640/00, LEX nr 81/, że dekretowi z dnia 26 października 1945 roku nie można przypisywać charakteru wyłączeniowego, gdyż nawet fakt przeznaczenia terenu pod budynki i urządzenia użyteczności publicznej nie oznacza zmiany przeznaczenia

każdego obiektu na danym terenie i swoistego wywłaszczenia dokonanego bez potrzeby prowadzenia odpowiedniego postępowania. Istotny jest bowiem rzeczywisty zakres przedmiotowy planu, który nie służył zmianie stosunków własnościowych, lecz celom odbudowy i rozbudowy.

Ponadto w ocenie Sądu fakt przeznaczenia nieruchomości pod zabudowę wielokondygnacyjną nie oznacza niemożności korzystania z niej przez dotychczasowego właściciela. Nie można bowiem tracić z pola widzenia okoliczności, że w dacie rozpoznawania wniosku o przyznanie własności czasowej obowiązywało Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. Nr 34 z 1939 roku poz. 216), które nie wykluczało możliwości realizacji tego rodzaju celów przez właścicieli prywatnych. Dopiero w myśl obowiązującego później art. 15 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 roku Prawo budowlane (Dz. U. z 1961 roku, Nr 7, poz. 46) inwestor prywatny mógł dokonać inwestycji budowlanych wyłącznie dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych własnych i najbliższej rodziny oraz dla zaspokojenia własnych potrzeb gospodarczych, dla wykonywania zawodu lub dla wykonywania działalności usługowej. Obowiązki wcześniejszej regulacji, nie przewidującej tego rodzaju ograniczeń, przesądza zatem o możliwości realizacji celu zabudowy do kilku kondygnacji.

W ocenie Sądu skutki prawne odmowy przyznania prawa własności czasowej są nieodwracalne, więc przyjąć należy, iż pomiędzy wyżej wymienionym orzeczeniem administracyjnym a szkodą istnieje normalny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. Szkodą rzeczywistą /*damnum emergens*/, której naprawienia domagają się powódki, jest bowiem uszczerbek majątkowy, jaki powstał na skutek niezaspokojenia uprawnienia do przyznania prawa własności czasowej i w efekcie doprowadził do ostatecznego odjęcia jego poprzednikowi prawnemu prawa własności nieruchomości o konkretnej wartości majątkowej.

Tym samym dokonana powyżej zgodnie z zaleceniami Sądu Najwyższego zawartymi w uchwale z dnia 21 marca 2003 roku /III CZP 6/03, OSNC z 2004 roku, Nr 1, poz. 4/ w ramach dowodów przedstawionych przez strony zgodnie z zasadą kontradiktoryjności ocena całości okoliczności sprawy prowadzi do wniosku, że uszczerbek majątkowy po stronie powódek jest normalnym następstwem niezaspokojenia uprawnienia do przyznania prawa własności czasowej (dzisiaj użytkowania wieczystego).

Jak wykazano wyżej prawnie wadliwą była wydana w dniu 21 maja 1956r. roku decyzja Prezydium Rady Narodowej w (...) W. mocą której odmówiono byłemu właścicielowi przyznania prawa własności czasowej do nieruchomości gruntowej położonej w W. przy ulicy (...) (dawniej ul. (...)) i utrzymująca ją w mocy decyzja Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 30 października 1958 roku. Zgodnie zaś z treścią art. 160 § 3 k.p.a. odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał zaskarżoną decyzję z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a. Ponieważ organ, który tę decyzję wydał już nie istnieje, wobec tego odpowiedzialność odszkodowawcza obciąża następcę prawnego organu, który tę wadliwą decyzję wydał. Tym organem jest Wojewoda (...) Przedstawiony stan prawny prowadzi do wniosku, iż biernie legitymowany w sprawie jest Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę (...).

W tym zakresie Sąd podziela także w całości tezę i uzasadnienie uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 /III CZP 99/06, OSNC z 2007 roku, Nr 8, poz. 79/, że Skarb Państwa jest biernie legitymowany w sprawach o naprawienie szkody wynikłej z ostatecznej decyzji administracyjnej, o której mowa w art. 36 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych /Dz. U. Nr 32, poz. 191 z późn. zm./ także wtedy, gdy stwierdzenie jej nieważności nastąpiło po dniu 26 maja 1990 roku.

Odnosząc się do podniesionego zarzutu przedawnienia roszczenia przez pozwanego wyrażonym w piśmie procesowym z dnia 21 stycznia 2013 roku (wpływ 25 stycznia 2013) (k. 151-152) Sąd ocenił go jako niezasadny, bowiem stosownie do § 3 art. 160 k.p.a. roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem lat 3 od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem art. 156 k.p.a. albo decyzja, w której organ stwierdził w myśl art. 158 k.p.a., że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 k.p.a. Jednocześnie zgodnie z art. 160 § 2 k.p.a. do odszkodowania stosuje się przepisy k.c. z wyłączeniem art. 418 k.c. Niezaprzeczalnie zaś wystąpienie przez powódki w 2011 roku z pozwem zarejestrowanym pod ww. sygnaturą nastąpiło przed upływem

terminu przedawnienia liczonego od daty decyzji SKO z 4 kwietnia 2011 r. mocą której stwierdzono nieważność decyzji z 21 maja 1956 r. o odmowie ustanowienia własności czasowej nieruchomości przy ul. (...) w W.,

W zakresie wysokości należnego powódcom odszkodowania za szkody w zakresie *damnum emergens* zostało obliczone w oparciu o omówiony powyżej dowód z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego J. S.. Sąd uznał, że miarodajną dla ustalenia wysokości odszkodowania będzie wartość gruntu utraconej całej nieruchomości określona według stanu tej nieruchomości na dzień wydania decyzji Ministerstwa Gospodarki Komunalnej z dnia 30 października 1958 roku utrzymującej w mocy orzeczenie administracyjne Prezydium Rady Narodowej (...) W. z dnia 21 maja 1956 roku odmawiające właścicielowi ustanowienia użytkowania wieczystego do ww. gruntu i w konsekwencji powodująca szkodę, a cen na datę sporządzenia opinii (tj. 1 października 2013 roku) - zgodnie z treścią art. 363 § 2 k.c.

Reasumując powyższe należy przyjąć, że wartość użytkowania wieczystego nieruchomości, o której mowa w sprawie na dzień orzekania wynosi 3 062 070 złotych. Powódcom E. L. i M. H. jako następcom prawnym po pierwotnym właścicielu w udziałach po 1/2 przypada więc po 1 531.035.00 złotych i takie kwoty na rzecz powódek Sąd zasądził w pkt. I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt. II wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. ustalając, iż powódki wygrały sprawę 79,31 % przegrywając w 20,69 % przyjmując oczywiście, że cofnięcie powództwa ma prawny wymiar na koszty jako tej w części powództwo przegrane. Całe koszty powódek to kwota 11.034,35 zł (w tym 7 234.00 zł koszty zastępstwa procesowego), a więc stosownie do wskaźników powyższych należało zasądzić na rzecz powódek kwotę 8 785,34 zł po częściowym ich wzajemnym zniesieniu.

Z uwagi na okoliczność, iż powódki (na rozprawie w dniu 16 grudnia 2013 roku k. 270) ograniczyły powództwo do kwoty 3 062 070 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyroku (tj. na każdą z nich do kwoty 1 531 035 zł), a w pozostałym zakresie cofnęły pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, Sąd w pkt III wyroku umorzył postępowanie w zakresie kwoty 798 930,00 złotych mając na uwadze treść art. 355 § 1 k.p.c. stwierdzając, iż wyrokowanie w niniejszym zakresie stało się niedopuszczalne.

W pkt IV wyroku z uwagi na fakt, iż Skarb Państwa reprezentowany w niniejszej sprawie przez Wojewodę (...) jest ustawowo zwolniony od obowiązku ponoszenia opłat sądowych (art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – tekst jednolity Dz. U. z 2010 r., nr 90 poz. 594 ze zm.), nieuiszczona w części opłata sądowa od pozwu została przejęta na rachunek Skarbu Państwa.